

PROFIELSCHETSEN PREDIKANT EN GEMEENTE

Begin oktober 2019 namen we afscheid van een van onze beide predikanten van de Protestantse Gemeente Rijswijk (PGR) vanwege het beroep dat hij had aangenomen van de kerkelijke gemeente te Apeldoorn. Het breed moderamen van de Classis Zuid-Holland Noord heeft toestemming verleend de vacature te stellen voor een nieuw te beroepen predikant voor onze kerkelijke gemeente.

Burgerlijke gemeente Rijswijk

De zelfstandige gemeente Rijswijk ligt in de regio Haaglanden, tussen Den Haag en Delft, met Voorburg-Leidschendam en Wateringen (gemeente Westland) als buurgemeenten. Rijswijk heeft ongeveer 55.000 inwoners, waarbij dit aantal nog zal toenemen vanwege de bouw van de nieuwe wijk Rijswijk-Buiten langs de gemeentegrens met Delft. Het is een relatief groene gemeente met een prachtige landgoederenzone langs de gemeentegrens met Den Haag, met een centrum in het oude hart van het dorp (Oud-Rijswijk) en met een centrum rond het winkelgebied In den Bogaard (Nieuw-Rijswijk).

De gemeente Rijswijk kan gekenschetst worden als een woongemeente met goede sociale en economische voorzieningen. Er is geen grote industrie in Rijswijk maar wel is er een groot bedrijventerrein in de Plaspoelpolder, langs de A4. De bereikbaarheid is goed, met aansluiting op A4, A12 en A13. Het openbaar vervoer is heel goed geregeld, met snelle verbindingen via trein, tram en bus binnen en buiten de gemeente. Rijswijk kent een groot aantal basisscholen, enkele middelbare scholen en verdere opleidingsinstellingen. Daarin is ruime keuze, mede door de directe nabijheid van andere gemeenten met eigen scholen en opleidingen, zoals de Haagse Hogeschool en de TU Delft.

In Rijswijk is ook sprake van toenemende armoede en eenzaamheid onder bewoners, mede getuige het beroep dat steeds vaker wordt gedaan op de sociale voorzieningen. Hiervoor is nadrukkelijk aandacht vanuit de burgerlijke gemeente, met goede aanspreekbaarheid via de sociale wijkteams, waarbij de contacten met de kerken in Rijswijk de afgelopen jaren zijn geïntensiveerd. Op cultureel gebied heeft Rijswijk een aanbod van goede voorzieningen met o.a. een Schouwburg met boeiende programmering en met het jaarlijkse Strandwalfestival.

Voor verdere informatie over de burgerlijke gemeente Rijswijk: zie www.rijswijk.nl

Kerkelijke gemeente en beoogde ontwikkeling

De beide kerkgebouwen Oude Kerk en Nieuwe Kerk staan (zoals de naam mede aangeeft) in Oud-Rijswijk resp. Nieuw-Rijswijk. De Oude Kerk, het mooiste en oudste monument in Rijswijk, dateert uit de 13de-14de eeuw en was gewijd aan Bonifatius totdat de kerk in 1572 door de protestanten werd overgenomen. In de 17de en 18de eeuw bloeide de gemeente op door de invloed van landhuisbezitters, ook al bleef Rijswijk een 'dorp'. In de 19de eeuw werd Rijswijk vrijzinnig, maar later in die eeuw groeide de onvrede met de vrijzinnigheid:

vanaf 1893 was er een gereformeerde kerk in Rijswijk. De kerken leefden overigens in redelijke vrede naast elkaar. De christelijke scholen waren vanouds voor alle gezindten. Verschillen in kerkelijke gezindten werden prominenter toen Rijswijk in het begin van de 20ste eeuw begon te groeien. De verzuiling nam ook in Rijswijk toe. Er was in de 20ste eeuw sprake van een toenemend aantal kerkgebouwen in Rijswijk, met als hoogtepunt de jaren zestig, toen er sprake was van drie katholieke kerkgebouwen, drie hervormde en drie gereformeerde kerkgebouwen. Maar daarna volgden de secularisatie en de ontzuiling en stopte de groei van kerkelijke gemeenten. Hervormden en gereformeerden vormden in 1992 zonder problemen een federatie, waarbij twee kerkgebouwen werden afgestoten. In 2006 leidde de federatie tot een fusie en vorming van de Protestantse Gemeente Rijswijk, waarbij opnieuw twee kerkgebouwen werden afgestoten en het aantal predikantsplaatsen werd vastgesteld op vier.

De sluiting van twee kerkgebouwen bij de vorming van de Protestantse Gemeente deed bij veel gemeenteleden pijn, die door sommigen ook nu nog wordt gevoeld. Wel is in 2006 meteen overgegaan tot een kerkelijke organisatie met één kerkenraad, waarin de vier oude wijkkerkenraden opgingen. De kerkelijke activiteiten zijn in beginsel niet wijk-gebonden, tenzij er sprake is van eigen activiteiten van een van beide kerkgebouwen. In dat geval zijn de beide kerkteams van Oude Kerk en Nieuwe Kerk (bestaande uit de ambtsdragers van die kerk) betrokken bij die activiteiten. Kerkelijk beleid wordt vastgesteld door de kerkenraad, de beide kerkteams zijn vooral uitvoerende instanties.

De krimp van de kerkelijke gemeente heeft zich langzaam voortgezet. Op dit moment (2019) zijn er nog 1700 kerkelijke leden ingeschreven. Het aantal kerkgangers onder hen is niet heel groot: gemiddeld 100 kerkgangers per zondag in de Oude Kerk en 150 kerkgangers in de Nieuwe Kerk. In 2013, bij het emeritaat van twee predikanten, is het aantal predikantsplaatsen gereduceerd van vier naar drie en in 2017, bij opnieuw een emeritaat, is het aantal teruggegaan van drie naar twee predikanten. Wel is een kerkelijk werker aangetrokken voor het noodzakelijke pastoraat binnen de gemeente: ze is pastor in de kerkelijke gemeente.

In het jaar 1267 was voor het eerst schriftelijk sprake van de 'Parochie te Ryswyk'. In 2017 is met alle kerken in Rijswijk gezamenlijk '750 jaar Kerk in Rijswijk' gevierd, een jaar vol met activiteiten en evenementen om als vier kerkgenootschappen met elkaar dit heuglijke feit alle aandacht te schenken. Deze oecumenische feestelijkheden hebben geleid tot goede onderlinge banden, waarbij jaarlijks een gezamenlijke kerkelijke viering wordt gehouden op de laatste zondag in januari. Deze goede contacten worden als heel positief ervaren.

Het beleid van de kerkenraad is afgestemd op een aantal vaste speerpunten.

- a. Het pastoraat krijgt nadrukkelijk aandacht vanwege de belangrijke pastorale zorg voor hen die door hoge leeftijd of verminderde mobiliteit moeilijk of niet naar de erediensten kunnen komen. Enerzijds gaat het om persoonlijk pastoraat, maar uit praktische overwegingen wordt steeds meer aandacht gegeven aan groepspastoraat waarbij o.a. Kerk aan Huis avonden worden georganiseerd. Naast pastoraat voor ouderen is er pastoraat voor bewoners van zorginstellingen en pastoraat voor oud-ambtsdragers. Vanwege capaciteitsproblemen is er minder dan gewenst pastorale zorg beschikbaar voor gezinnen met jonge kinderen en voor de leeftijd 45-67 jaar.

- b. De erediensten behouden een centrale plaats in de kerkelijke gemeente. Samen de kerkdienst vieren wordt gezien als essentieel in de geloofsgemeenschap. Daarbij zijn er verschillen tussen de vieringen in Oude Kerk en Nieuwe Kerk. De beide kerken hebben bijvoorbeeld ieder hun eigen gemeenteleden en hun eigen liturgie. De predikanten gaan in beide kerken voor, maar het pastorale werk is verdeeld naar de wijken.
- c. Het jeugd- en jongerenwerk vraagt aandacht om de belangstelling van jongeren voor kerk en geloof vast te houden in deze tijd van voortgaande secularisatie en individualisering. Er is jongerenwerk voor verschillende leeftijdsgroepen waarin jongeren onder leiding van de (nu vertrokken) predikant reflecteren op de rol van het geloof in hun leven. Ook wordt in deze jongerengroepen vooral met hedendaagse sociale media gecommuniceerd. We willen jongeren de mogelijkheid bieden elkaar te ontmoeten en te leren kennen. We willen hen ook laten ervaren dat de kerk als geloofsgemeenschap een plek is waar zij zich thuis kunnen voelen, waar hun geloof kan groeien en waar aandacht is voor wie zij zijn. In de beide kerken functioneert een kindernevendienstgroep, die een programma opstelt voor de kinderen die de zondagse erediensten bijwonen.
- d. In het kader van vorming en toerusting wordt tweemaal per jaar het programma Van Binnenuit aangeboden: een gevarieerd programma van lezingen en kringen, waar verschillende groepen gemeenteleden maar ook niet-gemeenteleden belangstelling voor hebben. Van Binnenuit is een vast onderwerp van beleid omdat ook hiermee de kerk naar buiten treedt en missionair werk biedt. De folder Van Binnenuit wordt daarom breed verspreid in Rijswijk.
- e. Ook het diaconaat wordt als een belangrijke missionaire taak gezien. De zorg die de diakenen bieden is niet alleen voor de eigen gemeenteleden maar strekt zich ook uit tot de verdere inwoners van Rijswijk. De Diaconie richt zich tot armen en eenzamen, zieken en ouderen en mensen die dreigen uitgesloten te worden in onze samenleving. Ze biedt hulp waar mogelijk, veelal in samenwerking met de sociale dienst van de Gemeente Rijswijk en met de diaconieën van de andere kerken. Er is uit die samenwerking een goedlopende Weggeefwinkel ontstaan. Een belangrijk project wordt gevormd door de Samenlopers: vrijwilligers uit meerdere kerken die zich de zorg voor de asielzoekers in het AZC van Rijswijk aantrekken. De diaconieën van de kerken in Rijswijk werken samen in het nieuwe REK-verband (Rijswijk En Kerken), waarbij onze diaconaal werker een belangrijke functie vervult vanwege haar vele bestuurlijke connecties in Rijswijk. Tal van lokale diaconale activiteiten worden georganiseerd. Naast het werk in Rijswijk biedt de Diaconie ook steun aan landelijke en internationale projecten, veelal in ZWO-verband.

Maar met dit alles zijn er wel zorgen voor de toekomst omdat het aantal gemeenteleden en daarmee de jaarlijkse financiële inkomsten (via Kerkbalans en collecten) blijven afnemen. In 2020 wordt nader onderzocht wat de verschillende opties zijn. De kerkenraad heeft aan de Commissie Verkenning Toekomstscenario's (CVT) de opdracht gegeven om de denkbare toekomstscenario's met betrekking tot de ontwikkeling van het ledenbestand, het aantal vrijwilligers, de personele bezetting, de gebouwen, de financiën en het juridisch kader ervan te verkennen en in kaart te brengen. Daarbij wordt de commissie gevraagd tevens rekening

te houden met de verwachtingen van de kerkleden t.a.v. de inhoudelijke aspecten van het 'kerk zijn'. De commissie zal haar bevindingen rapporteren aan de kerkenraad, die in een volgende fase van het onderzoek gefundeerde keuzes gaat maken om op basis daarvan het lange termijnbeleid op te kunnen stellen. Vanzelfsprekend worden de gemeenteleden betrokken bij dit proces, dat in het voorjaar 2020 nog in een beginfase verkeert.

Voor verdere informatie over de Protestantse Gemeente Rijswijk: zie www.pgrijswijk.nl

De predikant

Natuurlijk zoekt de Protestantse Gemeente Rijswijk naar een nieuwe duizendpoot. Maar we realiseren ons dat dat in feite een utopie is. We moeten prioriteiten stellen en ons richten op de zaken die in Rijswijk en met name in de pastorale wijken rond de Oude Kerk en de Nieuwe Kerk voor onze kerkelijke gemeente het meest belangrijk zijn.

De kerkelijke gemeente vraagt van onze nieuwe predikant het volgende.

- Voorgaan in de erediensten in beide kerkgebouwen, in totaal dertig keer per jaar, om de geloofsgemeenschap te onderrichten en te versterken.
- Samenwerken in het pastorale team van predikanten en kerkelijk werker (pastor) binnen de gehele kerkelijke gemeente.
- Versterken van het pastoraat in de wijk rond de Oude Kerk, met name onder de leden van de doelgroepen die door de kerkenraad als prioriteit zijn aangegeven, waarbij de Taakgroep Pastoraat als basis fungeert.
- Contacten leggen en onderhouden met jonge ouders en jongeren, om de betrokkenheid van de kerk bij hen te betonen en te horen wat de kerk voor hen kan betekenen en hen zo mogelijk te betrekken bij de geloofsgemeenschap.
- Samenwerken met de diaconaal werker en het ondersteunen van het diaconale werk in de wijk rond de Oude Kerk, waarbij het werk met name door de diakenen wordt uitgevoerd.
- Een bindende predikant zijn in onze meerkleurige gemeente, bijdragend aan een goede samenhang tussen visies en personen.
- Bijdragen aan de instandhouding en zo mogelijk de groei van de oecumenische band die met alle kerken in Rijswijk is ontwikkeld.

De volgende randvoorwaarden worden hierbij gesteld.

- We zoeken in beginsel een predikant voor 0,9 fte.
- Het pastorale werkgebied is het huidige Oud-Rijswijk (wijk Oude Kerk).
- We gaan uit van dertig erediensten per jaar.
- Erediensten vinden zo mogelijk gelijkmatig verdeeld plaats in de beide kerken.
- Er is een prachtige ruime pastorie beschikbaar, waar de predikant kan gaan wonen.
- We zoeken een predikant die al ervaring heeft opgedaan in een eigen gemeente.
- Geen voorkeur voor man of vrouw, gehuwd of samenwonend of ongehuwd.
- Werkt samen met onze andere predikant en onze kerkelijk werker (pastor).
- Werkt samen met onze diaconaal werker ter ondersteuning van de Diaconie.